

राराहिल मेमोरियल

स्कूल

बाहिगां, किपू

शैक्षिक सत्र ०५०/५१

या निर्ति नर्सरी निसे

कक्षा १ तक जम्मा

५० सीटया निर्ति

भर्ना चाल ।

- प्रिन्सिपल

कर्तिपुर

नेपालभाषा भा:छिपौ

भर्ना चाल !

शिशु स्थाहार निसे
७ गू तर्गतक
श्री गोरखानाथ निमावि

श्व हे माघ २० गते निसे
भर्ना चाल ।

- प्रधानाध्यापक
श्री गोरखानाथ नि०मा०वि०
ध्वाकासि स्वा., किपू

दं १ ल्या: १

न० सं० १११४ पोहेजागा

माघ शुक्ल पक्ष २०५०

(जनवरी द्विति १९६४)

१२

नेसपाया चुनावी
मुद्दा

देसय् लोड सेडिङ्ग, अन्वयस्थित यातायात, महङ्गि असुरक्षा, भ्रष्टाचार नेवांयां सरकार मिलेयाये मफु, यदि आया उप-निर्वाचनय् नं ने० कां०या उम्मेदवार त्यात धा:सा कांग्रेसी सरकारयात थजा:गु ज्या यायेत थप वल जुइ । सदभावना पार्टीया प्रेस विज्ञप्ती थव खं न्ह्यथना त:गु ख: ।

पार्टी अध्यक्ष गजेन्द्र नारायण सिंहजु नेपालीतय्त नागरिकता परिचय पत्र बिइ-मा:गु व विदेशीतय्त नागरिकता मा:गु ख:, नेपालीतय्त मखु ।

नेकां दुनेया छुकियां निर्ति !

चुनावी खर्च बजेट लोभ हानी स्वइतं ?

झापा व येँ निथाय नं जुयाचवंगु चुनाव ख:सां राष्ट्रिय महत्व कथं सकसिन स्वयाचवंगु येँ क्षेत्र नं १या उप चुनावया तयारी प्रमुख प्रतिद्वन्द्वि एमाले, काँग्रेस, राप्रपा गुलि तीव्र रूपं न्ह्याना चवंगु दु उलि हे नेकां दुने भट्टराईया उम्मेदवारयात कया: झन झन अन्तरद्वन्द तच्च:या वनाचवंगु दु ।

मतदाता नामावलीया धांधली, गुण्डाभर्दी, सांसद कृष्ण गोपालयात स्वायेगु धम्कि थज्या:गु चर्चित घटनाया नाप नपं माघ २५ गते जूवने तयंगु उप चुनावय् भट्टराई हे कुहां व:गुलि नेकांया निर्ति थव मिनि महाभारत जुयाचवंगु दुसा एमाले नं थुकि नेपा:या कम्युनिष्ट आन्दोलन व भदौ १ सम्झौताया भविष्य नाप स्वाना: जीवन मरणया सवालया कथं स्वयाचवंगु दु । उखे भट्टराई

दंगु हे हुनि छथ: काँग्रेसत गिरिजायात छावावायेगु स्वर्ण मौजा' वल धका: लगे जूगु थव इलय् गिरिजा लबि मि पूम्ह खिचाथे जुया जूगु थुथाय् स्पष्ट सो द: व:गु दु । सत्तारूढ पार्टीया थव आन्तरिक ल्वापु सैद्धान्तिक स्वार्थया मजसे सत्ता स्वार्थया ख: । थुथाय् यदि भट्टराई त्यात धा:सा थव ल्वापु तच्चक न्ह्याइपुसेचवक चर्के जुइगु प्रबल सम्भावना दु । अझ वइगु ५ गते निसे

शुरु जुगु हिउँदे अधिवेशनय् ला तच्चक तनावपूर्ण स्थिति ब्वली थव इलय् विपक्षीतय्सं गुगु कथं फाइदा कायेगु धंगु बारे स्वयेमा:गु जरूरी नं थुथाय् अप्त:याचवंगु राजनीतिक पर्य-वेक्षक पिनि धारणा दु ।

मेखे प्रचार-प्रसार व प्रोपोगान्डाया निर्ति प्रमुख प्रतिद्वन्द्वि पार्टीतय्सं प्याना चवंगु खर्च बजेटया बारे नं पर्यवेक्षकपिन्सं न्ह्यस: तयाह:गु दु । एमाले, काँग्रेस, राप्रपा व सदभावना मध्ये छुं नं पार्टी पाखे थव बारे आधिकारीक जानकारी बिइत तयार मजूसं ह्यति २ लाखं म्हो सुनां नं

खर्च मयागु नं विशिष्ट सूत्रं सिद्ध दुगु दु । उगु सूत्रं कथं काँग्रेस व राप्रपा हाराहारी थपने धुंकूगु दुसा केन्द्रिकृत मजूसं एमालेया खर्च नं ह्यो मजूसु खं दु । एमाले पाखे सी दु कथं १ निसे डेढ लाख तक या खर्च जुइ धा:गु दु । तर थव छगू क्षेत्रया उप-चुनावय् थथे भनं फुकक पार्टी या:गु खर्च भविष्य लाइगु असरयात नं ध्यान बिइमा:गु जरूरी तायेकाचवंगु दु । अझ विकासया नामय् काँग्रेस १ नंय न्ह्याकूगु अभियानया बजेट सरकारया ख: वा पार्टीया? न्ह्यस: सर्वत्र दंगु दु ।

एकता केन्द्र फुट जुइ / मजुइ !

किपू/येँ व झापाया माघ २५ या उप-निर्वाचनय् संपुक्त जनमोर्चा बहिष्कार यायेगु घोषणा यास माघ १० गते निसे २३ गते तकया बहिष्कार सभा व कार्यक्रम न्ह्यब्वसे लि

मोर्चा दुने शुरु जूगु विवाद सतकय तक थपने धुंकूगु दु । मोर्चाया सांसदपि लीलामणि पोखरेल, कमानसिंह लामा, काभ्रे जिविसया उपसभापति कान्छा रामयात थ:थ:गु पदं

लिकायेमा:गु पोष्टर पाखे थव विवाद सतकय खने दुगु ख: । सजमोया आन्तरिक विवाद यथो उप-चुनावय् सजमोया जिल्लास्तरीय नेता गोपीकृष्ण (त्यं ६ पेजय्)

खर्च अप्व:गु अरुण-३

नेपा:या दक्कले त:धंगु व आ: तक बहु चर्चित जल विद्युत परियोजना अरुण ३

या विरुद्ध अदालतय् त:गु मुद्दाया फैसला जुइ धुंकूगु दुसा थुकिया प्रतिक्रिया स्वल्प नेपाल विद्युत प्राधिकरण लगायत श्री श्री खलं थ:गु खं न्ह्याने हने धुंकूगु दु ।

अरुण-३ या बारे सरकार जनतायात फुकक सामाग्री श्वंत मकयंगु हुनि जनताया सुसूचित जुइगु हक हनन जुल धका: डा० राजेश गौतम व अधिवक्ता गोपाल शिवाकोटी अदालतय् रीत त:गु ख: ।

अदालतं ब्यूगु आदेशं अरुण ३ या ज्याय् ढिलाइ जुगु का णं राजस्वय् ३० करोडया घाटा जूवंगु जानकारी विद्युत प्राधिकरणं थ्यूगु दु । अथे हे अरुण-३ सम्बन्धि (त्यं ६ पेजय्)

माइकल ज्याक्सनया यौनाचार संबन्धि संझौता

यौनाचारया स्वीकारोक्ति ब्यूगु ख: ला ?

विश्वया नांदह्य पप गा क माइकल ज्याक्सन थत यौना-चारया अपराधया मुद्दा तया-त:ह्य क्षिप्यदं दुम्ह मचाया लिसे अदालतं पिने हे धेवा बिया: संझौता याना: थ:गु जीवनया दक्कले गम्भीर संकट पाखे मुक्तिया सास: ह्या:गु दु ।

पप गायक माइकल ज्याक्सनयात वंगु सेप्टेम्बर महिनाय् अमेरिकाया लस

एन्जलस व सान्ता बारबाराया अदालतय् त:गु मुद्दाय् माइकल ज्याक्सन थत यौनाचार या:गु चरित्र भ्रष्ट यायेत ह्येकूगु छलकपटया:गु व अन्वहेलना या:गु आरोप उह्य मचां बिया-त:गु ख: । मचाया आरोप कथं माकल ज्याक्सन थत यौना-उत्पीडन बी न्ह्य: अत्याख उपहार व दां बिया: ह्येकूगु खं नं न्ह्यथना त:गु दु । मस्त लिसे यौनाचार या:गु थव गंभीर

आरोपया मुद्दाया कारणं माइ-कल ज्याक्सनया 'मस्तलिसे तसकं प्रेम याइगु, इमिगु भविष्यया निर्ति चिन्तित जुइगु व उक्ति निर्ति कयाशील जुइगु व्यक्तित्वय् हाकलं इला: बिल । ३५ दयाम्ह माइकल ज्याक्सन थवहे मुद्दाया कारणं थ:गु 'डेन्जरस' विश्व सज्जित यात्रायात लं दथुइ हे रद्द यासे यूरोपय् वना: गुप्तवास तक च्वन । 'पेप्सी कोला' थुज्व:गु

अमेरिकी वहराष्ट्रिय कम्पनीया बजार-विस्तार यायेगु लागि प्रचारकया भूमिका उद्देश्य न्ह्याइकूगु 'डेन्जरस यात्रा' बीच हे दिक्गुलि प्रायोजकय्सं नं क्षतिपूतिया माग यानाचवंगु दु ।

थुकथं गभिर सङ्कटया चक्रय् फंसय् जूम्ह ज्याक्सन-यात यौनाचारया मुद्दाया छान-बीन जुयाचवंगु हे इलय् लावक (त्यं ६ पेजय्)

दं १ ल्या: २ माघ शुक्ल पक्ष २०५०

व्यभिचिन्त लसताया खबर

नेपालभाषाया विकास यायेगु, कीर्तिपुरया गौरवमय परम्परायात कायम याना तयेगु व जनताया आलोचनात्मक चेतना अभिवृद्धि यायेगु तातुना: पिदने त्यंगु 'कीर्तिपुर' या थ्व निगुगु परीक्षण अंक खः ।

'कीर्तिपुर' ह्यापांगु परीक्षण अंक स्वये धुंका: व्यभिचिन्त भाजु-मयजुपिसं बिया दीगु सल्लाह-सुझावया हे छगू मूर्त रूप खः थुगु अङ्क । अत्याख व्यभिचिन्त जिमित नाप लाना: पौ च्वया: बियादीगु बहुमूल्य सल्लाह-सुझाव व आलोचना हे जिमिगु दिशा निर्देशक सिद्धान्त खः । छिकपिनिगु भिन्तुनां, छिकपिनिगु नैतिक व भौतिक गवहालि जिमिगु यात्राया लागि तसकं उत्साह व शक्तिया तुतां जुयाब्यूगु दु ।

थ्व हे दिशा-निर्देशक सिद्धान्तयात कुबिया: थ्व हे तुतां च्या: जिमिसं छिकपि व्यभिचिन्त लसताया खबर न्यंका च्वना- 'कीर्तिपुर' थ्व है वइगु फागुन ८ गतेनिसे अर्थात विगतया विशाल जन आन्दोलन शुरुवात जूगु भिगु दिननिसे प्रत्येक बा:छी छकः नियमित रूप पिदने त्यंगु दु ।

थुगु परीक्षण अङ्क स्वया: छिकपिनिपाखे वइगु सल्लाह-सुझाव आलोचनायात न आत्मसात याना: जिमिसं कीर्तिपुरयात अझ रोचक, विचारोत्तेजक ढंग पिथनेगु बच्चं बियाच्वना । लिसें छिकपिनिपाखे न अझ नैतिक व भौतिक गवहालिया आशा याना-च्वना ।

अन्तय नेपा:या जनतायात आलोचनात्मक चेतना व शक्ति सम्पन्न यायेगु सागि शाहदत प्राप्त याना दीपि झी हने बह:पिं शहीदपिन्त अर्थात स्वां देछाय- शहीद दिवसया लसताय् ! ❀

'लभ'- मतिना, माया, दया, स्नेह, ममता थ्व फुक्क पर्याय खः । लभ या नामय थोकह्य बजारय जुइगु चर्चा ला यक्व हे न्यने दु । फिल्मय खने दैगु नायक नायिकाया अवास्तविक प्रेम निसे कया: राष्ट्रिय अन्तरराष्ट्रिय व्यक्ति-त्वतयगु प्रेम प्रशंग नं झीसं मन्यनागु मखु । प्रेम अर्थात 'लभ' धायेवं पिने खने दइगु अर्थात: गु हे चर्चित विषय खः धंगु छगू भ्रम खः । गुगु थन ब्वलना च्वंगु दु । मिजं मिसा-या दथी जुइगु शारीरिक आकर्षण हे जक 'प्रेम'या मूर्त रूप मखु । वासनाया चरम रूप जक खः । थज्या:गु मतिना इहिपा जुइ धुनेवं बुनुहुं जुया वनी ।

इहिपा: लिपा मतिनाया अन्त मखु शुरुवात जुइमा: । थन इलय ब्यलय छक्क: लभ याना स्वयंमाल धका: ल्यासे मा: जुइपि ल्यायुहात नं मदुगु मखु, अले मिसायात छगू मनोरंजनया साधन थे लँय च्वना: हायोका: हिस्याना: 'प्रेम'या सवा: काइपि नं द हे दु । मिसायात कतांमरि थे क्षणिक 'मजाक'या साधन दये-केगु वासनामयी प्रेमया प्रतीक जुल । प्रेम गबले क्षणिक जुइ मज्यू, यदि अथे हे ख:सा व अभिनय जक जुल । थौंथा पुस्तां प्रेमयात गलत ढंग परि-भाषित याना च्वंगु दु । 'प्रेम'

प्रेम अर्थात 'लभ'

❀ श्रृजन महर्जन

जीवनया निति आवश्यक, ब्याहाया निति मखु । प्रेम विना सु नं मनूया जीवनया अस्तित्व दै मखु । आत्मीय प्रेम दुने वासनाया 'गन्ध' गन वं धका: !

थुथाय् छगू प्रवृत्ति ब्वलंगु दु- बजारीया प्रेम । क्षणिक प्रेम । अर्थात फिल्मी स्टाइलया प्रेम । गुगु प्रेमया न स्वरूप दै, न लक्ष ! न वर्तमान दै, न भविष्य ! रहं याइगु प्रेम, स्थायी जुइ मखु । वला उन्मुक्त जवानीया किपा: जक खः ।

छम्ह पासा दु- 'लभ' धंगु छक्क: अनुभव याना स्वये माल धका: वं छम्ह मिसायात फसे याना: त्व:तला ब्याहा तर लिपा लिच्व: वल- स्थाबले असम-झदारी ! अथे हे मेम्ह पासा दु- पूरा अभिनय याइम्ह । मिसायात जब बिया व्छयेगु दवाव वल, उकिया प्रतिक्रिया छु मप्वंकु आखिरय् खं छु धा:सा- वया नुग: ला मेपिं निम्हयसिके लाना च्वंगु खनी ।

छम्ह धाथे हे प्रेमीका व मेम्ह म्हाइपु छ्यायेगु साधन कतांमरि कतांमरियात वं अझ नं छयला च्वंगु दुतर, मस्यु थुकिया लि-च्व: छु जुइ? व पासां धा:थे याह्य 'प्रेमीका' धा:म्ह नं गुलि तक धा:थे याह्य जुइगु ख: व न मस्यु ।

थ्व ला निगु दसु जक जुल । थज्या:गु वास्तविकता थन यक्व दु । न्हागु थजु थ्व चाहिं 'लभ' मखु । प्रेमयात थुलि लिकुके मज्यू । बिहा: धुंका: अन्त जुइगु प्रेम ला बजारय न्याये मी याइगु जुल थ्व प्रेम गुलि अर्थात उलि हे अर्थात अमानवीय ख: वासनामयी प्रेम । अथेहे धाये छु फिल्म प्रभावित जुया: अज्ञानवश कायम जू वनीगु प्रेम विकृति विसंगति ब्वलकेगु बाहेक लिच्व: मेगु वइमखु । अर्थात सम्बन्धया शुरुवात थ्व हे अज्ञान प्रेमया लिच्व: ख: । वास्तविक जीवनया 'प्रेम' कालान्तरिककहानीया अवास्तविक बाखं मखु ।

पश्चिमी पूँजीवादी साम्राज्य-वादी देशतयसं थ:गु नव-औप-निवेशिक आर्थिक साम्राज्य खडा यायेत दयेकूगु स्वतन्त्र बजार व्यवस्था, उदारवाद व प्रजातन्त्रता ढाँचायात मेक्सिको थुज्व:गु ल्याटिन अमेरिकी देशय प्रयोग या:गु ख: । थ्व प्रयोग न्हागानिसे हे सामन्ती-वाद व साम्राज्यवादी शोषण व शान्तन याना: झुलिझुलि धुंकागु गरीब विकासशील देश झंझं विषम झंझं गरीबी, कंगाली व उत्पीडन ब्वलंका बिल, गुकिया ज्वलन्त दसि ख:- मेक्सिको !

साम्राज्यवादी राष्ट्रतयगु स्वतन्त्र उदार बजार व्यवस्था-या प्रयोगशाला जुयाच्वंगु मेक्सिकोय् सन् १९२९स निसे इन्स्टिचूशनल रिभोल्यूशनरी पार्टी छगू यागु जक शासन न्हाना वयाच्वंगु ख: । थ्व पार्टीया केन्द्रमुखी, एकाधि-

कारवादी व तानाशाही शासन शैली व साम्राज्यवादी स्वार्थ अनुकुलया नीतिया कारणं सत्ता राजनीतिपाखे जनतायात छे छे चीका बिल । जनताया सहभागिताविना थ:गु एक-दलीय तानाशाही शासन न्हाया नाच्वंगु तथाकथित 'रिमोल्यू-शनरी' पार्टीया वर्तमान राष्ट्र-पति सालिनासं नं तसकं केन्द्री-कृत रूपं, अमेरिकी विशेषज्ञ व बहुराष्ट्रिय निगमतयगु नीति निर्देशनय थ:गु देशय खुला बजार अर्थतन्त्रया प्रयोग यात ।

राजेन्द्र महर्जन

सूचं

'कीर्तिपुर' पत्रिका आ: वैगु फागुन ह्यापांगु वा: निसे मदिक्क पिहाँ वइ । छिकपिन्त प्रतिक्रिया आलोचनात्मक सुझा-वया बिया: पत्रिका न्हां वनेत लं कयना दिइ धौगु मनंतुना ।

— सम्पादक

मेक्सिकोया किसान विद्रोह- १

विश्वया न्यायप्रेमी जनतायात क्यंगु लँ

'अमेरिकी साम्राज्यवाद मेक्सिकोय् खटे याना त:म्ह बुँहया:चा' कथं नादंम्ह मेक्सिकोया राष्ट्रपति कार्लोस सालिनासं न्हाँया शुरुवात कुन्हुनिसे किसान विद्रोह शुरु जूगु प्रान्त चियापासय भ्रमण याना: विद्रोहया मूल कारण गरीबी व अन्याय हटय यायेगु घोषणा या:गु दु ।

राष्ट्रपति सालिनासया थ्व घोषणा गुलि हास्यास्पद व

घच्चायापुसे च्वं धइगु खं आ: सुना नं मस्युगु मदय धुंकल । मेक्सिकोलिसे तुं नेपाल थुज्वगु तेश्रो विश्वया गरीब देश व जनतायात गरीब व कङ्काल याइगु, अन्याय अत्याचार याइगु विश्वया महाशक्ति राष्ट्र अमेरिकी साम्राज्यवाद व वलिसे सम्बद्ध सम्पन्न व विकसित पूँजीवादी-साम्राज्य-वादी राष्ट्रतयगु स्वार्थ रक्षा यायेत हे सालिनास थुज्व:पि

राष्ट्रपतिया कुर्सि बिया त:गु ला झीसं सि स्याथुज्व:म्ह राष्ट्रपति सालिनासं तुं चिया-पासया गरीब किसान जनताया गरीबी व अन्याययात हटय याये धका: घोषणा याना हान छक: जनतायात ध्वं लायेगु कुत: या:गु दु ।

एशिया, अफ्रिका व पूर्वी यूरोप सिक न्ह्य हे अमेरिकी साम्राज्यवाद व वलिसे सम्बद्ध

❀ विश्वदब् ❀

प्रम हटेयायेगु संज्ञौता जूगु हे ख

क० कृष्णगोपल श्रेष्ठ

(दासढुङ्गा हत्याकाण्ड लिपाया आन्दोलनय, युवा नेतृत्वया भूमिका म्हिता इलय, व्यलय, चर्चाय, वया च्वना दोम्ह स्पष्ट वक्ता व ये क्षेत्र नं० ५ या प्रतिनिधि एयालेया युवा सांसद भाजु कृष्ण गोपाल श्रेष्ठ नाप भीथी सवालय, जूगु खँहाबल्हा मू अंश थन न्ह्यवया च्वना ।

★ छिगु निर्देया कार्यकाल दुने 'ठोस' ज्या छु छु याना: दिया ?

— दक्कले ह्यापां न्ह्यागु ज्याय नं थनया स्थानीय सक्रियता दुगुलि जित: गर्ब ता: । ५ नं० क्षेत्रय ल: लं, संचार व स्वास्थ्यया समस्या दु । अथे हे किपूली उप-नगर जुइमा:गु खँ नं जुयाच्वंगु दु । उकिसनं मू समस्या धंगु ल:या ख: । जोभार निसं छेमलेतकया ल:या समाधानया निति जि ब:गु हे अर्धशताय, प्लान इन्टरनेशनल नेपाल, खानेपानी संस्थान व उपभोक्ताया छगू समिति दयेका: ज्या न्ह्याकागु दु । प्लान पाखे ६० लाख दां छुटे याकागु दु । किपूया ल:या समस्याया सम्बन्धय, जि गबले मला: धका: मधया । तर अमी जना: हिति पाखे ल: पाखे ल: हुयेगु खँय Coordinate यायेगु ज्याय, राजनीतिकरण जूला अथे ता: ।

फर्पिङ्ग च्वय टर्को दुडे चौरवाल दयेकेत दोजर छग: कब्जे याना तयागु दु । येना न्यागु क्षेत्रय व:गु ७ गू पशु सेवा केन्द्र ५ नं या बलबू, बाहिगां, फर्पिङ्गय, यानां स्वंगु लाकागु दु । जन मिनि हस्पिटल तयेगु माग जुयाच्वंगु दु । जिगु कार्यकालय यदि सांसदतयत् बिइमा: धका: माग या:गु ५/५ लाख बल धा:सा चोभा:, किपू व नैकाप-या दश्वी 'मिनि हस्पिटल' तयेगु सहलह जूगु दु ।

किपूया ग:या जग्गा नापी, टेलिफोन एक्सचेन्ज, किपूया रिङ्गरोड दयेकेगु खँ जुयाच्वंगु दु । तर थनया विकास निर्मा-णया ज्याय जित: चित्त बुझे धा:सा मजुनि ।

★ आ: वंगु हिउं दे अधि-वेशनय ५ नं० या सांसदया हँ कियतं छु स: तया दी ? — थुथाय, राष्ट्रया जल्दो

बल्दो इभ्यू टनकपुर, अरूण योजना, महङ्गी, असुरक्षा, उप-निर्वाचनय, खने दुगु निर्वाचन प्रक्रिया नं गम्भीर न्ह्यस: जू व:गु दु । हर क्षणय कांग्रेसीकरण जुयाच्वंगु, जिगु विषयय गोरखापत्र, राससं समेत या:गु भ्रमात्मक व निन्दनीय प्रचारमा बिरुद्धय, स. थबइ । विकास निर्माणया ज्याय सत्तायात खबरदारी, यामेगु, ५ नं० या योजनायात आयोगय दर्ता याकेगु, थान-कोट चारनाथय: टोदह तक पीच लं दयेकेगु थानकोट-हेटौंडा सुरुङ्गाया खँ नं वया च्वंगु दु । थनया थो थो समस्यायात प्राथमिकताया नापं कार्यान्वयन या दवाव बिइगु व पीच जुयाच्वंगु लँय 'री पिच' याकेगुलि दवाव बिइगु जुइ । तर जि व्यक्तिगत रूपं छु मखु, उकि सकसितं ग्वहालिमा आशा नं याना च्वना । सांसदय, तमेगु मागया विषयलय, सकसिगु सहलह कथं समस्यां सङ्कलन नं यायेगु जुइ ।

★ विकासया ज्याय कांग्रेसीकरण जुयाच्वंगु दु ला ?

— अथे भनं खुल्हा कांग्रेसीकरण जूगु ला महु । बजेट विनियोजनय, समानुपातिक दु । तर १४ व १५ नं इलाकाय सिबं १३ नं इलाकाय वाम संदस्य जूगुलि छं भच्चा कम जुयाच्वंगु ला दु । थुकी झीगु नं कमजोरी दु । तर समग्रताय स्वयेगु ख:सा कांग्रेसया ल्हातय सत्ता जूगुलि हर क्षेत्रय कांग्रेस-करण धा:सा दु ।

★ उप-चुनावया इलय, छित ग्वहालि या:पि व प्रतिद्वन्द्वी वाम नापया सम्बन्ध गथे जुया च्वंगु दु ? लिपा गुकथं न्ह्या-केगु स्वया दिया ?

— ५ नं क्षेत्र धंगु वाम विचारं प्रभावित ऐतिहासिक थाय ख: । विभाजित मन-स्थितिइ नं प्रमूख दुश्मन ह्यसी-केगु ज्याय कुशल मूल्याङ्कन यायेफुगु थनया वामतयगु

विशेषता ख: । जि छ्हा एमालेया कार्यकर्ता जूसां थनया सुं नं वाम पासापिन्तं पूर्वाग्रह व्यवहार याना च्वंगु महु । अथेसां जिगु पाखे जूगु कमी कमजोरीया निति स्वस्थ प्रतिक्रिया व स्वच्छ आलोचना आशा नं जि याना च्वना । छ्हा वाम सांसदया नातां वाम बिचा: प्रति सदभाव क्यपि पासापित सुभाय, देखाय । नापं थथे हे आत्मीयता साथ न्ह्यां वनेगु निति कम्युनिष्ट एकिकरणया खँ तयाच्वनागु दु । जि राजनीतिक जीवन थब हे क्षेत्रं सुरु याना: तर नं जि थव क्षेत्रया ऋण पुले मफया च्वन । थुकिया निति थव पत्रिका मार्फत धमा पवने । जि थव थासं उत्साह कथागु दु सुं प्रति पूर्वाग्रही नं जुयागु महु ।

★ थव क्षेत्रया एमाले कार्य-कर्ता निसक्रिय जुयाच्वंगु खँ दु वास्तवय छु ख: ?

— छगू ला परिवर्तित स्थिति-यात थुइके मफया: नं ख: ।

अन्तरवार्ता

न्हूगु बिचा: व गुलांगु बिचा: दथुइ अन्तरविरोध बया: नं जुइफु । तर वाम बिचालं विच-लित जुइ धा:सा मखु । मेगु नेपा: अधिराज्यया समस्या स्थानीय नेतृत्वया विकासया अभावं थथे जूगु ख: । नेपा: अधिराज्य न्यकया थव तसक गम्भीर समस्या जुया च्वंगु दु ।

★ भदौ १ या सम्झौता गुकथं गथे जुयाच्वंगु दु ? सम्झौताया बुंदायाबारे खास छु जुयाच्वंगु दु ।

— दासढुङ्गा हत्या काण्डयात कया: जूगु आन्दो-लन वैधानिक आन्दोलन ख: । उकि थव वार्ताय, दुगे याये-मा:गु ख: । हानं राष्ट्र दुने प्राकृतिक प्रकोप व थव आन्दो-लनं प्रतिक्रियावादीतयसं फाइदा कायेत्यंगुलि वार्ता अनिवार्य जुल । शिर्षस्थ नेतातयगु रोह-बरय १० सूत्रीय बुंदाय प्रम हटे यायेगु सम्झौता जुल । तर

वामतय दश्वी विभाजित, अस्पष्टता व अनौलतां सत्तां पक्ष फाइदा काल । कुशल दवाव बिइमफूगुलि सम्झौताया कार्यान्वयन यायेगु नैतिक बचन पूर्वका मबिल । तर नं आतक विश्वास भंग जूगु स्थिति मखु । सङ्घर्षया रूप हिला: टेबुलं फाइलय, वंगु दु । यदि आ: नं कार्यान्वयन मजूसु फाइद टू फिनिश' या स्थिति वइ । कथं शेर ब० देउपाया अध्यक्ष-ताय राजनीतिक मुद्दा लितकार्येगु सम्बन्ध कार्यदलय, जित: नं दुज: त:गु दु तर जित: हे चित्त बुझे मजु । जि पार्टीइ नं थव खँ तथा च्वनागु दु । थव कार्यदल किसिया क्यनेगु वा जक जुयाच्वंगु दु ।

भदौ १ या सम्झौताया भविष्य नं उप-निर्वाचित नाप जोडे जुयाच्वंगु दु । क्षेत्र नं १ य एमाले कुत धा:सा उकियात नेपाल कम्युनिष्ट सतम जुल धाइ । थुकि याना: ०५३ या चुनावय, तक असर लाइ । थुकि सम्झौतायात नं दवाव जुइ । थव इलय, विभाजित कम्युनिष्टतयगु निति निर्णायक मोड व:गु दु ।

★ सम्झौता कथं ला

विज्ञान

निद्र: दँ न्हय:या मनूत

ग्रिनल्याण्डय च्वापु ल्हाना च्वापि प्यम्ह मनूत वैज्ञानिक-तयसं लुइकूगु दु । व मनूतय म्हया बनावट, ता:हाक:गु सँया बनीट तसकं पुलापि धंगु खँ सी दुगु दु । इमिगु, म्हयात कोपन हेगनं डेनमार्कया प्रयोगशालाय, यका: सुरक्षित तया-त:गु दु । डा० क्लार्स ब्लासगार्डं नेहोसी अवस्थाय, शरीरबात मा:गु ताप व विद्युतया झटका बिइवं छम्ह म्वां मिखा फुसि संका: हलै । मिखा कन । थव क्रम हाकनं दोहरे यानां स्व:बले प्यम्ह मबूनं म्वाना बल । तर इपि हिम पर्वतय लानां च्वापि जुया: वैज्ञानिकतयसं कृत्रिम ईगलु (च्वापुया छे) दयेका: तयात:गु दु । तर वैज्ञानिकतयसं उमिसं ल्हाइगु भाय धा:सा थुइके मफु । इपि यक्व ग्या:गु, खन्डे, अथेजुया: इमिके न्हूगु दुनियाबारे जानकारी मव:तले न्हूगु अध्ययन मयायेगु निर्णय या:गु दु । तर वैज्ञानिकतय धापु कथं इपि निद्र: दँ पुलापि मनूत ख: धंगु सीदुगु दु ।

— शरद मङ्गल जोशी

भट्टराईयात संसदय, छवयेगु खँ व:गु दुनि वास्तवय, छु ख: ?

— सम्झौता कथं थुथाय नेकां पाखे धोका जूगु दु । अबले 'टप लेभलय, गिरिजा हटे यायेगु सम्बन्धय, निता हाँय, सम्झौता जूगु ख: । छगू १ ला दुने महेन्द्र नारायण नीधियात कार्यावाहक सरकार बिइगु अले चुनावं भट्टराई हया: सरकार दयेकेगु । तर, ज्ञापा व ये क्षेत्रया सम्बन्धय छु सम्झौता जूगु हे महु । भट्टराई मेथाय दंगु जूसा उबलय, सोचे याबेगु खँ जुइगु ख: ।

★ भट्टराई ह्याना वंसा कांग्रेस दुने अन्तरविरोध चर्के जुया: फाइदा मवइ ला ? भण्डारी वना: छु जुइ ?

— नेकां धंगु छगू व्यवस्था:गु ता:चा ख:, उकि पिहां वेगु अप्पा न्बक्वइ । कांग्रेस दुनेया स्वहं नेतायात भिन्न स्वयेमा:गु जजुरी महु । फुक्कसिगु चरित्र व हे ख: ब्रम्हा, विष्णु, महेश्वर बायेथे थपि स्वहं उभं हे ख: । थव क्षणिक भ्रम सृजना यायेगु निति जक ख: ।

किपूमितयत् छुं न्हयसः

(वाम बुद्धिजीवि प्रगतिशील साहित्यकार भाजु लुइ टेलया विचाः नियमित रूप बीगु झोलय् थ्व सम-साम-यिक विचाः थन न्ह्यव्वया च्वना । - सं०)

इतिहास कालं निसं किपूमित वीर योद्धा कथं नांजाया च्वंगु दु । ऐक्यवद्धता थनया मेगु विशेषता खः ।

नेपाःया इतिहासय् तसकं महत्वपूर्ण ०३६ व ०४६ भा जन आन्दोलनय् क्यंगु साहस व सक्रियता थुकिया दसुत जुल । २०३५ सालय् पाकिस्तानया तर्कालीन प्रम जुल्फीकार अलि भुट्टोयात फांसीया यातना पाखे शुह्र जूगु विद्यार्थी आन्दोलनं व्यापक थाय् काये धुंकाः ०३६ वैशाख जेठ पाखे किपूमितयसं क्यंगु सक्रियता उलि हे न्ह्यथने बहःजु । ०३७ साल-या जनमत संग्रहय् ६८% स्वयां अप्पः बहुदलीयताया पक्षय् मत बियाः किपू क्षेत्रं अगामिता पुष्टि याना वयन । ०४६ सालया आन्दोलनय् प्यहसिया सहादत, वीरता व बलिदानं देया दक्क थासय् आन्दोलनया मनोबल थकायेगु ज्या याना वयन । सम्बन्धान सम्बन्धि सङ्घर्षय् नं अप्रपंक्तिइ हे लाःगु दु ।

थ्वहे हुनि देल्य् जक मखु अन्तरराष्ट्रिय कथं नं किपू चर्चाया पात्र जूगु दु । किपूमितयगु सक्रिय सहभागितां हे नेपाःया राजनीतिक ह्यु पाः कथं बहुदलीय व्यवस्था स्वन

थ्व इलय् किपूमितय् दथ्वी छगू न्हयसः दनाच्वंगु दु कि थ्व बहुदलीय व्यवस्था ह्येत किपूमितयसं थथे न्ह्यांवनाः सङ्घर्ष छाय् यात ? छु प्राप्तिया निति ? व प्राप्तिया पक्षय् किपूमित आः गुलि सचेत जुयाच्वंगु दुलय् ?

किपूमित मध्ये गुलिसिया बापू दु- झीसं थ्व व्यवस्था विकास यायेत ह्यागु खः । मेपि किपूमितयगु धापू दु- जमिसं देया आमूल ह्यु पाःया पक्षय् पंचायतया सिबे अप्पः अनुकूल वातावरण प्राप्त यायेगु निति थ्व व्यवस्था ह्यागु खः ।

थ्व निगू धापू मध्ये 'विकास यायेगु' सोच सुधार-वादी सोच खः । 'आमूल ह्यु पाःया पक्षय् अप्पः ज्या यायेगु' सोच चाहि क्रान्तिकारी सोच !

क्रान्तिकारीत 'सुधारवाद'य् जक सीमित जुडमखु । तर इपि नं क्रान्तिकारी पक्षयात स्वहलि यायेगु खंय् विरोध धाःसा मखु, बर पक्षधर हे खः ।

उर्कि 'वीर' किपूमित थ्व न्हूगु व्यवस्था पाखे थःगु भेक व मुक्कं देसय् सुधारवादी ज्याया स्वहलि कयाः मूलतः क्रान्तिकारी ज्याया पक्षय् सक्रिय जुइ चाहे जू उर्कि हे इमिसं थ्व व्यवस्था ह्येत तःधंगु सङ्घर्ष याःगु खः ।

जि च्वय् किपूमितय् न्ह्याःने दुगु तःधंगु चुनौती धकाः न्ह्यायनागु खं थ्वहे सन्दर्भय् खः कि- किपूमित थौं थःगु आजुइ थ्यकेत गुलि सजग व सक्रिय जुयाच्वंगु दु लय् ? इमिसं गथे यानाः अप्प सिबे अप्पः 'विकास' या ज्यात थःगु क्षेत्रय् न्ह्याकेगु निति कुतः यानाच्वंगु दु ? अले क्रान्तिकारी ज्या गुलि यानाच्वंगु दु ?

ऐतिहासिक थाय् किपूयात छगू बांलाःगु आय मुलक बर्षटन क्षेत्र दयेके फु, थुकि यक्व स्थानीय मन्तय रोजगारी चू लाकेफु । छु थथे यायेत किपूमितयसं छु सोचे यानाच्वंगु दु ?

नीजि व सार्वजनिक सफाइ थनया छगू ध्यानयोग्य विषय खः थ्व बारे किपूमित गुलि सजग दु ? त्वनेगु लः व धःभा विकास लैया सुधार थज्याःगु ज्या वाहेक पुस्तकालय वाचनालय दयेकेगु ज्याय् इमिगु 'ठोस' माग छु तयाच्वंगु दु ? दकःमि, सिकःमि, नकःमितयगु नां जाःगु किपू क्षेत्र थज्याःगु पेशायात वैज्ञानिकीकरण यायेत थ्व पेशा सम्बन्धि गुलि तालिम ज्याझोया व्यवस्था बाये धुकल] नापं व्यवस्था यायेत अभिरुचि क्यंगु दु !

अवैध ज्या अप्पयाचवन

किपू/ थनया १३ नं. इलाका दक्षिण भेगय् लागु पदार्थया सेवन व व्यापार ह्लिया ह्लियं अप्पः जुजु वना च्वंगु सीदुगु दु । थ्व सम्बन्धय् किपू, पांगा, नगांमय् थुकीया सेवन याइपि अप्पः दु धाःगु दुसा लागु पदार्थ मिइगु ज्याय् पांगाया इन्द्र कुमार महर्जन लगायतया मन्तयत् व किपूया बुद्धि बहादुर महर्जनयात नं ज्वनाः धरौटीं त्वःतुगु खं वःगु दु । किपूया दक्षिणस्थित वाघ भैरव मा०वि०या लिक्क गोदामसं च्वंगु छखाः छेसं गजि चरेस उपलब्धयानाच्वंगु खः । थ्व झोलय् स्थानीय मन्तयके स्वापू तयाबलय् व्यापारया रूपय् मिइगु मखसे साः, म्ये-यात बासः यायेत उत्पादन याइगु नाप अवैध रूपं मिइगु खः धंगु सीदुगु दु ।

थ्व हे सम्बन्धय् माघया १२ गते चाह्य किपूली लागु पदार्थ सेवन व व्यापार अप्पः जूगु व स्थानीय मन्त हे थुकी संलग्न जुयाः च्वंगु दु धंगु जारकारी सहित वेनामी पर्चा नं व्हलाः तःगु खः । 'अर्को पाब्लो इस्कोबार जन्मियो, धंगु नासं व्हलाः तःगु थ्व वेनामी पर्चाय् किपूया जनता साबधान जू धकाः धयातःगु । दु ।

थजाःगु हे अवैध ज्याय् लाःनाः किपू खसि बजारया शेर बहादुर तामाङ्ग व राम बहादुर क्षेत्री, पांगाया राम कुमार महर्जन राम नारायण, तारादेवी, मनोज कुमार श्रीवास्तव पवन थापायात मिसा म्युगु दपनय् ज्वनेधुकूगु दु ।

लुमंके बहःजु थजाःगु अवैध ज्याये पांगाय् वेध्यावृत्ति जुयाःच्वंगु खं न्यनेदुसा किपूया बालीफिलय् अशिल भिडियो क्यनेगु ज्या नं खुल्ला रूपं जुयाच्वंगु दु ।

किपूली थुकथं अप्पया वनाच्वंगु थोथी अवैध ज्यां यानाः थनया जन-साधारण-बात नं प्रत्यक्ष असर लाना च्वंगु चर्चा थन जुया च्वंगु दु ।

यदि थुखे पाखे सम्बन्धित निकाय प्रहरी प्रशासन व स्थानीय रूपं सकल सचेत मजुल धाःसा थ्व छगू तत्त्वकं ग्याना पुगु त्वय् जुया ब्वलनीगु खंय् शङ्का हे मडु ।

बसपार्क सरे याइगु

किपू / त्रिविदि लागा दुने या तीनकुने च्वंगु बसपार्क तालचाया च्वय् पीचल व गोरेटो लैया दथ्वीया जग्गाय् तंगु खं त्रिविदिया प्रोक्टरपाखे १३ नं इलाकीब संयुक्त गाविस-यात जानकारी ब्युगु दु । थ्व सम्बन्धय् उच्चशिक्षा परियोजनाया अध्यक्ष निलकण्ठलाल श्रेष्ठ नाप च्यागु गाविसया अध्यक्षपिन्सं खं ह्याये नं धुकूगु दु ।

थ्व हे झोलय् किपूया जनतायागु राय-सल्लाह कथंया निष्कर्ष त्रिविदियात विइगु निति च्वंगु माघया ९ गते थनया ८ गू गा०वि०स० अध्यक्ष लगायत बुद्धिजीवितयगु भेलां त्रिविदिया लं बन्द मया-केम व यदि यात धाःसा विरोध यायेगु, त्रिविदिया विकास निर्माणया अनौपचारिक पत्र कायेगु, व ११ गते लिपा तदर्थं समिति स्वनेगु प्रेस सम्मेलन

यायेगु वःछुगु खः, तर माघ ११ गते त्रिविदि व संयुक्त गाविस दथ्वी जूगु मुंज्याय् बसपार्क सार्वजनिक यायेमाःगु व अन सम्बन्धित गा०वि०स० पाखे स्टल, परसफाइ नाप भाडा उठे यायेगु, चले जुइगु लय् वसट्टक हेभी गाडी नाप लाइट गाडी नं आबतजावत पाकेगु, सुन्दरीबाट निसं व लंकी चक्रपट्टक लं जोडे याकेगु, त्रिविदिया विकास निर्माण ज्याय् किपूया प्रति-निधि दुथ्याके माःगु माग न्ह्यव्वःगु खः ।

थ्व सम्बन्धय् त्रिविदिया विकास निर्माण ज्याय् किपूया जनतालिसे सल्लाह यासे योजना दपेकेमाःगु तर योजना ह्यापा दयेकेमाःगु तर योजना ह्यापा दयेकाः लिपा तिन जानकारी ब्युगुलि थुकि शंकाया न्हयसःत दनाच्वंगु दु । किपूया जनतां आः तक नं त्रिविदि अधिग्रहण यानातःगु जग्गाया मुआब्जा काये खंगु मडुनि तर कर्मचारी तयसं मुआब्जा कयाच्वंगु कुतः तकनं कर्मचारी उठेयानां च्वंगु दु ।

थुखेपाखे त्रिविदि ध्यान बिइमाःगु घाम राव दु । नापं किपूमितयत् बाधा जुइगु छु नं ज्या त्रिविदि मयायेमा धंगु नं किपूमितयगु धारणा दु ।

जिमिथाय् झार्सं ह्लि, जिमिथाय् दुस्व झार्सं ह्लि ।

चवसा ब्वंसा न्ह्यागु माःसां जिमिथाय् झार्सं ह्लि ॥

स्कूलया सफू माःसां, क्याम्पसया सफू माःसां

ह्लिपो, वाःपो माःसां, लयपो, निलापो, दंपो

माःसां जिमिथाय्

नागपास, चैस, माःसां गाडड व गेस माःसां

बाबांलाःगु क्रमिक्स माःसां, बाबांलागु बाख

माःसां जिमिथाय्

चवसा ब्वंसा ज्वलं पसः

न्हबजाः किपू,

जिमिगु सेवा

☛ पेन्टिङ्ग

- साइन बोर्ड, तुल, फेब्रिक (फेब्रिक सामान मिइगु व्यवस्था नं दु) - स्क्रीन प्रिन्ट

☛ डिजाइन

- लोगो, पोस्टर व मेमेगु

- आर्ट कन्सर्न

न्हबजाः किपू ।

ये। शहरया लिकसं च्वंगु गां, करीब १८३७५ वर्ग कि.मी. क्षेत्र फल कःधानां तःगु थ्व किपु, थःगुहे रहन-सहन चाल चलन व संस्कृति नापं प्राकृतिक शौन्दर्यता नं दु। थुकियाना थ्व पर्यटकतय्गु केन्द्र जुयाः च्वंगु दु।

मल्लकालीन इलय् किपू यलया स्वशासित क्षेत्र जूगुलि थन रहन सहन, कला संस्कृति मिले जू। थनया मूर्तिकला अप्वः धैथे यलया मूर्ति कला-लिसे ज्वःलाः। किपूया बाघ भैरव थाय्यात केन्द्र बिन्दु दयेका स्वयेवल्य पूर्वम् बौद्ध व पश्चिम्य हिन्दू धर्मया प्रभुत्व दुगु खनेदु। थुकी मध्ये न चिटू विहार गा. वि. स. दुने दकलय् अत्वः बौद्ध, चैत्य, देगः व मूर्तिव दु।

येया पुगतात्त्विक बस्तुया अगं धाये त्वःगु थ्व किपू अप्वः धैथे यलया कालिगढ-तय्से सिं, वहः सिजः त्वहं इत्यादि कलात्मक ढंग किया तःगु दु। अथेहे ने. स. ७८८ सं चिलंच्वया तग्वःगु चैत्य, ने. स. ७९२ सं अशोक सम्राटं ब्येकुगु तःननिया चैत्य, ने. स. ८२५ सं काफिर कान्ति बिहार-नापं नापं थनया पुरातात्विक मूर्तिव छैठौं शताब्दिनिसेया लुयाः वःगु दु। थये ऐतिहासिक व पुरातात्विक महत्व दुगु व पृथ्वीनारायण शाहया भरियातय्सं वास च्वंगु थाय्

सन्दर्भः- किपूया मूर्ति चोरी

द्यः बिनाया देगः अप्वया च्वन ।

भरियां पुखूया गणेशः खुयाः यने धुकूगु दु। सिहदु वाःया वंगलः सिमा बुया च्वंगु ल्वहः देगः दुनेया शाक्य मुनि भवान् २०४१ सालं व लिक्व सं च्वंगु ल्वदेगःया मेगुशाक्य मुनि २०४२ सालं खुयाः यंकूगु खः।

किपू जगतपाल महाविहार (चिलंच्वा) चैत्य व मूर्ति जाःगु थाय् खः। थनया थो थो मूर्तिव २०३३ सालनिसे क्रमिक रूपं खुयाः यंकूगु ज्या शुरू जुल। दक्षिणपाखे गुठी छेय् शाक्यमुनि, चक्रसम वज्र वाराहि, अर्धयभ्य तथागत दुने दुगु खः। थुकीया पिनेसं च्वंगु त्वलंया निहा बुद्ध मूर्ति २०३३ सालं खुयाः यंकूगु जुल। २०३६ साल माघ ४ गते थन दुने च्वंगु मूर्तिया बहुमूल्य तिसा खुयाः यंकल, २०३७ साल अर्धयभ्य तथागत खुयाः यंकल, थुयालिपा ल्यं दनिगु थःत पुरातत्व विभागयात लःहाना राष्ट्रिय संग्रहालय तयेयंकूगु खः। चिलंच्वया दक्कले अप्वः मूर्तिव दुगु दिगी छे तसकं भस्ताभुङ्ग जूगुलि २०४६ सालं आधुनिक तवरं उकिया गजू मकासे जिर्णोद्वार यायेगु ज्या जुल। उकिया

थोकल्लय गजू गन दु, धंगु वारे छगू चासोया त्रिषय जुयाः च्वंगु दु। वयालिपा थनया ववाःपाया जवखं वंगु शालि पुत्र महो-मदकल्यान खुयाः यंकल। दच्छि न्हो जक दिगि दुनेया चक्रसमवज्र वाराहि खुयाः यंकूगु खः। थनया पूर्व ढोका नापं वंगु चैत्यया सरस्वती खुयाः यंकूगु लसा २०४० आषाढ १ गते मुख्य चैत्यसं च्वंगु करीब २ फुटया कर्णामय थः नं खुयाः यंकूगु दु। अथे हे २०३६ सालं मंसिर

संस्कृति

१४ गते ल्वदेगःया कलात्मक मूर्ति खुयाः यंकलसा काफिर कान्ति विहार (बैलि) च्वंगु च्वंगु शाक्यमुनि, महाकाल व मेमेगु थःत खुया यंकूगुलि थाय् आःवया तःहनहसया अवस्थाय् थ्यंगु दु।

अथेहे चिटू विहार गा. वि. सं पिने किपूया बासभैरव, उममहेश्वर, देवढोका, नुगःच आदि देव मन्दिरतय्गु प्रमुख थाय् त खः। बाघभैरव दुने नं शिवया लिङ्ग थ्वया जव खं च्वंगु देगः दुनेया मूर्ति, बाघ-धैरवया त्वलं, जाना यायेमाःगु

वज्रामुनी वज्रचार्यं गणेश व इन्द्रायणी, जिनिदय् छकः हुइकीगु गथु प्याखंया प्रतीक स्वाःपायात नं खुया यंकु धुकूगु दु। किपूली त्वाःत्वाःलय् द्यः व मूर्ति गुलि दु उकिया लेखा-जोखा जुयाः च्वंगु मदु, अथे-जुयाः खुयाः यंकूगु मुख्य मुख्य द्यः मूर्तिव नं वारे जक शीसं सीके फु। तर, त्वाःत्वाःया मूर्ति अनुसन्धान व अध्ययन याये ल्यं हे दनि। छगू हनुमान कथं किपूलिइ दुगु प्यक्वय् स्वव्व द्यःत यंकु धुकूगु जुइमा धंगु थन न्येनेदु।

हर, बिडम्बना किपू थज्याःगु ऐतिहासिक देवी देगलं भयब्यूगु थ्व थासय् सम्बन्धित निकायपाखे आःतक नं मिखा ब्येगु ज्या जुयाच्वंगु मदु। छुं छुं इलय् वेगःत जिलोद्वार यायेगु ज्याजुसां तबि आधुनिक कथं रूप हिलेगु जक जुयाच्वंगु दुःसा गुलि जिर्णोद्वार याये मफयाः स्यना वनाच्वंगु दु।

किपूया दकलय् महत्वपूर्ण व प्रख्यात थाय् बाघ भैरव दुने कपालितयसे पहरा विचाः च्वंसं तबि सुविधा व सुरक्षा-या कमी दु। थुकी नं सम्बन्धित

थासं वास्ता व सुरक्षा मयात धाःसा बाघ भैरव नं छन्दु खुयाः मयंकी धकाः धायेमकु।

थन द्यः खुइगु ज्याय् किपू पांगाया स्थानीय खुतय्गु तःधंगु गिरोह हे सक्रिय जुया-च्वंगु दु। थ्व खं प्रहरी अनु-सन्धानया इवल्य गबले गबले किपूया व पांगाया मनूमयत् ज्वनां यंकूलि प्रमाणित जुया-च्वंगु दु। तर खुतय् गिरोह सक्रिय खने दःसां स्थानीय स्थानीय प्रहरी प्रशासन निष्कृय खनेदु। स्थानीय मनूतयसे खुतयत् ज्वनेगु सकल जूसां प्रशासनं धरौटी, जरीबाना जकयाना त्वनीगु कारण इमित इन प्रोत्साहन जुयाच्वंगु खनेदु। थ्व बाहेक मेगु दुरूत्स-हित यायेगु ज्या यानाच्वंगु मदु। थ्व समस्या सीमित किपूया जक मखुसे थुथाय् राष्ट्रया समस्या जुयाच्वंगु दु। शीसं बरोबर यल, खप, तलेजु, विधेश्वरी, स्वयम्भू आदि थासय् खुयाः यंकूगु न्यनःगु दु। तर, प्रशासनपाखे थुकि-यात दुरूत्साहित यायेगु व सम्बन्धित निकाय नं बेवास्ता, धाःसा राष्ट्रया तःधंगु समस्या कथं बःलनी थये जुल धाःसा पुरातत्व विभाग नां जक जुइ, अलय् नेपाः द्यः बिनाया देग

रेस्लिङ्ग व थुकीया लोकप्रियता

रेस्लिङ्ग अर्थात् कुस्तिया चलन पौराणिक इलनिसे दुगु खः धकाः शीसं इलय् न्यचय् न्यताःबनाः वयाच्वंगु खः। प्रारम्भिक इलय् थ्व कासा जुजु महाराजातय् मनोरञ्जन-या निरति जक छलीगु खः। तर, थौं कल्लय् थ्व कासाया तच्चक विकास जुइ धुकूगु दु। थौं कल्लय् रेस्लिङ्ग कासा सोमो रेस्लिङ्ग (Sumo wrestling); आम्स, (Arms wrestling); अलय् रेस्लिङ्ग wrestling) यानाः स्वंगु थो थो कथं ह्यितेगु याः। जापानीज शैली ह्यितीगु रेस्लिङ्ग सोमो रेस्लिङ्ग खः,

थ्व अप्वः यानाः जापानय् प्रचलित जू। अथे हे आम्स (Arms) रेस्लिङ्ग नं गुगु न्हंगु कासा मखु। लहाः लहाः लवाकाः निहा कासाकितय् द्धवी ह्यितीगु थ्व कासा शीगु देसय् हे नं सीक नं मसीक नं ह्यिता च्वंगु हे दु। मेगु धायेगु खःसा थौं कल्लय् त्रिषय प्रच-लित जुयाच्वंगु रेस्लिङ्ग खः- फ्रीस्टाइल (Freestyle) व एम्प्याच्योर (Amateur)। थौं कल्लय् स्टार टी. भी. निसे कयाः न्यकनं तच्चकं बय्बय् जुयावंगु रेस्लिङ्ग

खः- फ्रीस्टाइल। थुकी थुकी छहसे मेहसित न्हाथाय् हमला याःसां ज्यू। लहाः मू छिना दये मदुगु व रिङ्गय् थिलकि आक्रमण यायेमदुगु हतियारया निषेध थज्याःगु छुं

कासाख्यः

छुं नियम जक थुकी दु, तर थ्व नियमयात नं ह्यो हे जक बहलमानतसे पालना याइ। थ्व रेस्लिङ्गया गवसाः थौं कल्लय् WWF (बल्ड रेस्लिङ्ग फंड-रेशन) पाखे यानाः वयाच्वंगु दु।

मेगु, ओलम्पिक व मेमेगु तःतःधंगु कासाय् नापं दुध्या-कीगु रेस्लिङ्ग कासा Ama-teur खः। कासामितय्गु वजनयात आधारकयाः ह्यितीगु थ्व कासाय् निश्चित नियम दु। गुगु अन्तराष्ट्रिय कथं नं मान्य जू।

वास्तवय् सन् १९८५ निसे थ्व रेस्लिङ्ग कासायात टी. भी. मार्फत प्रसारण याःगु खःसां थुबले नं WWF या दुजः पिनि द्धवी जक ह्यितीगु खः। टी. भी. प्रसारण ह्यापां याः बलय् थुकियात WWF

mania नां तःगु खः। थौं-कल्लय् स्टार टी. भी. या प्राइम स्पोर्ट्स च्यानलया माध्यमं WWF manai Spo.t Light नायां कार्य-क्रमय् थ्व कासा मलिक प्रशा-रण यानाच्वंगु दु। थो थो कार्यक्रमया नाम थौं कल्लय् थ्व कासा दय् ८०० गू प्रसारण याना वयाच्वंगु दु। Royal Rumbis; wrhstle mania; king of the Ring; Summer salam of survivor series, थ्व कासाया कार्यक्रमया नां खः। थ्व कार्यक्रम रिकर्ड प्रसारण बानाः जक हे WWF पाखे (स्थं ६ पेजय्)

एकता

थपलिया सहितया कार्यकर्ता-
तयसं नेकपा (एमाले)या विद्या
भण्डारीयात समर्थन यायेगु
सार्वजनिक घोषणा व प्रचार
प्रसार लिपा थपलियायात याःगु
कडा कारवाहीनिसें शुद्ध जुयाः
आः संजमोया 'सु' हे मखुहा
एकता केन्द्रया नेता निर्मल
लामायात पार्टी सदस्यतापाखे
निलम्बन यायेमाः धइगु मागय्
तक थ्यने धुकल । संजमो, ने.
क.पा. एकता केन्द्र संसदीय
चुनावय् त्वायेत दयेकूगुलि थौं
मोर्चा दुनेया विवाद व कारवा-
हीया ह्याकनय् मनुतयसं
एकता केन्द्रया फूटया प्रचारया
सत्यता दुवाला स्वयाचवंगु दु ।
लुमके बहःजू संसदीय व्यवस्था
या स्थापना पश्चात जूगु प्रथम
संसदीय निर्वाचनया झोलय्
एकता केन्द्र येया ५ नम्बर
क्षेत्रय् मदन भण्डारीयात व
उपनिर्वाचनय् कृष्ण गोपाल
श्रेष्ठयात सकृय सहयोग व
समर्थन याःगु तम अनया कम-
रेडिपिन्त कारवाही याःगु खः ।
थ्व कारवाहीया झोलय् स्था-
नीय कार्यकर्तातयगु विचार व
निर्णययात जनवादी केन्द्रियता
या तरिकां हल यायेमाःगु तर्क
तःपि जिल्ला व केन्द्रीय नेता-
तयत कारवाही याःगु खः ।
थ्व संजमोया बहिष्कार व स्वी-
कारया चुनावी विवाद दुने
गोपीकृष्ण थपलियापिन्सं येया
५ नं क्षेत्रया कार्यकर्तातयगु
निर्णययात नजीरया रूपय्
नालाः थःगु जनवादी अधिका-
रया लागि संघर्ष याःगु खँ
न्यने दु ।

न्ह्यागु जूसां, संजमोया
चुनाव बहिष्कार थुज्यःगु अ-
वास्तविक व कार्यकर्ता हे
बहिष्कार याःगु थ्व नीतिया
अन्तरकलह आः ह्याह्लिथं
फूटपाखे न्ह्यानाचवंगु खनेदु ।

न्ह्यागु जूसां, आः थये हे
एकता केन्द्र फूटय् जुइगु संभा-
वना खने मदु तर अवश्यभावी
फूटपाखे धाःसा न्ह्यानाचवंगु
दृश्य संजमोया चुनावी बहि-
ष्कारया नीतियात बहिष्कार
यापिन्त कारवाही याःगु व
पोस्टर काण्ड उलाचवंगु दु ।

खर्च

हे अरुण-३ सम्बन्धि विशेष
च्युताः तया चर्चिपी थीःपुचः
नापं अरुण सरोकार समूहयात
न विकास विरोधी, भारतीय
हितय् वकालत याइपि धकाः
द्वपं बिया चवंगु दुसा थ्व बारे
सर्वोच्चय् मुद्दा तःपिन्त फोनय्
धम्की न वःगु खः ।

थ्व परियोजनां मुक्कं ७२
करोठ ७५ लाख डलर लगतय्
५७ साल तकया दुने विद्युत
उत्पादन जुइ ।

थुलिमछि थिकेगु परियो-
जना पाखे १० प्रतिशत नेमालं
लगानी यायेमाःगु प्रावधान दु,
गुगु नेपाःया सिद्धया सिद्धया
विकास बजेट बराबर खः ।
लुमके बहःजू नेपाःया विदेशी
ऋण १८० करोड डलर दुसा
अरुण-३ नं ५४ करोड ऋण
थपे याइ, थ्व कथं सन् २०००
तकया दुने २४० करोड थ्यनी।
थये धंगु नेपाःया ३१ करोड
डलर बराबरया वार्षिक राज-
स्व लगातार पूसां च्यादं माली।
थुकि यानाः प्रत्येक नेपाःमित
करीब ३६ हजारया ऋणी
जुइसा थुकि उत्पादन जुइगु
बिजुली १० प्रतिशत नेपाःमि-
तयसं जक उपभोग याये खनि।
अले सन २००० तकया दुने
विजुलीया भाः प्रति यूनिट
६।२० तका तुइगु खनेदु।

अरुण ३ पाखे उत्पादन
जुइगु मत ४०२ मेगावाट खः
धयातःगु दु, तर वास्तवय्
थुकि २०१ मेगावाट जक नि-
यमित उत्पादन जुइ। तर थ्व खँ
यात सरकार पित हयाचवंगु
मदु ।

अरुण सरोकार समूहया
कथं अनया प्यसः परिवारया
करीब ४ लाख ५० द्वः मनुत
विस्थापित जुइगु निश्चित दु ।
तर अरुण सहयोग समूह' या
कथं कूल जनसंख्याया १.२५%
उब्जाउ भूमिया ०.१४% व
फुक्क भूमिया ०.०८% जक
प्रभावित याइगु तथ्य न्ह्यवंगु
दु ।

थुलिमछि त धंगु राष्ट्रया
परियोजनाया विषयय् सर्व-
साधारणया अलावा संसदय्
तक न सहलह मयासे लागू

यायेत स्वयेगु तच्चक आपत्ति
जनक खँ तायेकूगु दु । नापं
प्रजातान्त्रिक देसय् अप्रजा-
तान्त्रिक प्रक्रियाया नमूना खः ।

मू खँ ला थ्व अरुण
खुशिया जलाधार क्षेत्रया ८०%
माग तिब्बतय् लाना चवंगुलि
चिनीयां सरकारनाप नं सल्लाह
ब्याकेमाःगु खँ अरुण सरोकार
समूहयापाखे तयाचवंगु दुसा
थ्व परियोजनाया विवादय्
सम्पूर्ण तथ्यत जनताया न्होने
हयाः ब्यापक सहमति कायम
यायेमाःगु जरूरी दु ।

रेस्लिङ्ग

करोडौ डलर आम्दानी यात्रा-
चवंगु दुसा थ्व कासाया छगू शो
प्रत्यक्ष प्रसारण जुइ बस्य
विश्वया ८० लाख मनुतसे
छक्कलं स्वइगु अनुमान दु ।

नेपाः दुने स्टार टी, भी.
या प्रसारण दुहां वसां निसें
थ्व कासां नेपाःया अप्ठःसियां
नुगः साला काःगु दु । नेपालय्
हे थुलिमछि लोकं व्हा गु थ्व
कासाय् छम्ह मेम्हसित याइगु
हिंसात्मक आक्रमण, छम्ह
कासामियात तःम्ह जानाः
विइगु अमानविक यातना
थज्याःगु तच्चकं जनावर शौ-
या विशेषता नं दुगु हे जुल ।
थुकि थ्व कासा स्वइपिनिगु
मस्तिस्कय् तच्चकं बांमलाःगु
असर लाकीगु खँय् विवाद हे
मदु । उकिसनं थ्व कासां

मचातय्गु तच्चकं प्रभाव लाका
चवंगु दु । थः मां-अबु, थः थिति
त्वा वाःया नां काये मसःनिपि
मचातय्के अधिकांश रेस्लिङ्ग
कासामितय नां कठ जुया
चवनीगु नं झीसं खना । अति
हे हृदय बिदारक, वीभत्स व
पीडादायक त्वापु जक हे
प्रमुख जुइगु थ्व कासां मचा-
तय्के नं वकथंया हे जनावर
प्रवृत्ति व प्रभाव ब्वमलनी धये
थाकु । गुकि यानाः इमिके
माया, ममता सहिष्णुता,
शान्ति, व मैत्रीया भावना हे
नं तना वनी थ्व मनोवैज्ञानिक
तथ्य नं खः । नापं थ्व कासां
आक्रामक प्रवृत्ति ब्वलंकाः छुं
नं समस्यायात समझदारी, व
मातृत्व भावनां बौद्धिक शीलप
छ्यला समाधान यायेगु भावना
हे नं स्थाना विदफु ।

उकि स्वये बलय् छगू
न्ह्याइपुगु नमासा थ्व कानायात
थौंकहाय् गुलितक ग्राहता
बिइगु वा स्वयेगु - स्वकेगु धंगु
विषयस प्रत्येक सचेत व बुद्धि-
जीवि, अभिभावक सकले
सजक जुइमाःगु जरूरी दु ।

- नवीन महर्जन

यौनाचारया

वया केहेँ मय्जु लाटोमा व
थः हे सुरक्षागार्ड ज्याक्सन
मचायात यौनाचार याःगु खः
धकाः थप आरोप व प्रमाण
बिल । न्यने दु कथं ज्याक्सन
मचायात १ करोडनिमे ६ करोड
६० लाख डलर तक क्षतिपूर्ति
किस्ताबन्दीया रूपय् बीत्यगु दु ।

- स्कूल तथा क्याम्पसका पुस्तकहरू
- विभिन्न पत्र-पत्रिकाहरू
- स्टेशनरी तथा खेलकुद सामग्रीहरू
- प्लाष्टिक लेमिनेशन

(मध्यपी स्टेशनरी उद्योग तथा पशुपती कागज उद्योगका
स्टेशनरी सामग्रीहरू यहाँ पाइन्छ ।)

किपू बूक प्वाइन्ट

कीर्तिपुर, नयाँ बजार

बाबांलाःगु भिगु अत्याधुनिक सिलाई मेशिन
न्याये माःसा दयेके माःसा भासँ !
किपूया छगू जक सिलाई मेशिन मीगु व
दयेकीगु पसः

रवी स्टोर

नयाँ बजार, किपू ।

वशोनिक टेलर्स !

कायः व रंग छिक्पिसं ल्ययादिसँ !
त्वयेक तयार यायेगु जिम्मा
जिमित बिया दिसँ !!
पाइन्ट, शूट, शर्ट नापं हर किसिमया
वसःया निती भासँ !
(शुटिङ्ग, शर्टिङ्ग एण्ड टेलरिङ्ग)

पसः नं. ६

जोशी बिल्डिङ्ग

हार्पागु तल्ला
पाको, न्यूरोड

प्रकाशक/सम्पादक - राजेन्द्र कुमार 'पुता'

सह-सम्पादक - बज्रमुनि बज्राचार्य

व्यवस्थापक - वीर प्र. भन्सारी

सम्पर्क व थाकू - इनाप प्रेस, फोन - २२००६०